

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

ارزیمان محیط زیست همدان

بررسی گردشگری روستایی با رویکرد درمانی

(طب سنتی - گیاهان دارویی)

مطالعه موردی (بخش طرقبه شهرستان بینالود)

مهندس محمدرضا عباس زاده^۱ - کارشناس ارشد کشاورزی

Setad_81@yahoo.com

زینب وصال - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا - برنامه ریزی

روستایی vesal_zeynab@yahoo.com

نسبیه حسینی - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا - برنامه ریزی روستایی

Nassibe.hosseini69@gmail.com

چکیده

صنعت گردشگری به عنوان زمینه و گستره‌ی مؤثری در توسعه اقتصادی، اجتماعی مناطق مطرح می‌باشد. بطوری که انجام فعالیت‌های گردشگری که مشاغل گوناگونی را هم به دنبال دارد در هر کشوری به عنوان بخشی از فعالیت‌های اقتصادی، در کنار بخش‌های صنعت و کشاورزی موجب پیشرفت اجتماعی - اقتصادی آن کشور می‌گردد. در حال حاضر توریسم روستایی، واژه‌ای نوین در صنعت توریسم است، که به عنوان منبعی چند منظوره نیازهای مختلفی را برآورده می‌کند. امروزه در نواحی روستایی به دلیل خاستگاه و محل پرورش گیاهان دارویی توجه ویژه‌ای به طب سنتی و گیاهان دارویی شده است که از آن به عنوان گردشگری درمانی یاد می‌شود که خود یکی از سودآورترین شاخه‌های گردشگری شناخته شده است که با توجه به اثرات مفید گردشگری درمانی با استفاده از طب سنتی - گیاهان دارویی، فراهم کردن زمینه‌ای برای جذب گردشگران خاص (افراد مریض) در نواحی روستایی می‌تواند زمینه‌های توسعه پایدار روستایی را فراهم کند. از این رو مقاله حاضر سعی دارد به بررسی و معرفی روستاهای با قابلیت‌های ویژه در زمینه گردشگری

^۱ - نویسنده مسئول ، کارشناس دفتر امور روستایی استانداری خراسان رضوی.

اولین همایش ملی گردشگری، جغرافیا و محیط زیست پایدار

محل برگزاری دانشکده شهید مفتاح همدان

۳۰ آبان ۱۳۹۲

انجمن ملی طب سنتی ایران

درمانی و استفاده از گیاهان دارویی در بخش طب ربه از توابع شهرستان بینالود بپردازد. روش پژوهش در تحقیق حاضر، به صورت توصیفی- تحلیلی و پرسشنامه‌ای می‌باشد و تعداد نمونه‌ها با استفاده از فرمول کوکران ۱۰۰ نفر از متخصصان حوزه گیاهان دارویی و گردشگران است که به صورت تصادفی ساده/ سیستماتیک انتخاب شده‌اند. در تجزیه و تحلیل آماری داده‌های پژوهش از نرم افزار SPSS استفاده گردیده است و یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که بین کشت گیاهان دارویی در ناحیه مورد مطالعه با توسعه‌ی گردشگری درمانی، توسعه پایدار روستایی از جمله ایجاد فرصت‌های شغلی جدید در نواحی مورد مطالعه را به معناداری وجود دارد.

کلید واژه ها: گردشگری روستایی، گردشگری درمانی، گیاهان دارویی، بخش طب ربه.

۱. بیان مسئله:

گردشگری یکی از فعالیت‌های مهمی است که در دهه‌های اخیر از جایگاه ویژه‌ای در توسعه اقتصادی برخی کشورها برخوردار بوده است. این صنعت علاوه بر درآمدزایی، ارزآوری، اشتغال زایی و تبادل فرهنگ‌ها، سهمی را در بین فعالیت‌های اقتصادی جهان، از جمله صادرات به خود اختصاص داده است (میرکتولی و همکاران، ۱۳۸۹:۱۳۸). بطوری‌که یکی از گزینه‌هایی که به دلیل گسترش شهرنشینی و آلودگی محیط‌های شهری، ذهن بسیاری از سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و مجریان سرمایه‌گذاری توسعه روستایی را به خود مشغول کرده، ایجاد و گسترش صنعت گردشگری (توریسم) روستایی می‌باشد که به عنوان یک از صنایع مهم و اساسی در بخش اقتصاد و فرهنگ، می‌تواند نقش مهمی در کاهش فشارهای روحی و روانی شهرها و همچنین جلوگیری از مهاجرت‌های بی‌رویه روستاییان به شهرها ایفا نماید (راسق، ۹۸:۱۳۸۸). امروزه در نواحی روستایی به دلیل خاستگاه و محل پرورش گیاهان دارویی توجه ویژه‌ای به طب سنتی و گیاهان دارویی شده است لذا از آن به عنوان گردشگری درمانی یاد می‌شود که خود یکی از سودآورترین شاخه‌های گردشگری شناخته شده است که معادل اصطلاح لاتین (Tourism Curative) می‌باشد و به معنای مسافرت به منظور استفاده از منابع درمانی طبیعی (آب‌های معدنی، نمک، لجن، طب سنتی - گیاهان دارویی و ...) جهت درمان برخی بیماری‌ها یا گذران دوران نقاهت تحت نظارت و مداخله پزشکی را گردشگری درمانی گویند (سازمان جهانی توریسم). اما گیاهان دارویی از